

رجرای برنامه کشوری

کنترل پیشگیری و درمان دیابت

در مرکز پزشکی، آموزشی و درمانی

امام حسین (ع)

دیابت

دیابت از نوع بیماریهای متابولیکی بوده که مشخصه آن افزایش گلوکز خون (هایپر گلیسمی) می باشد و علت بروز آن نقصان کامل یا نسبی در کارکرد هورمون تنظیم کننده قند خون (انسولین) می باشد. این بیماری یک مشکل بزرگ جامعه بشری است که بیش از ۱۰۰ میلیون نفر در سطح جهان مبتلا به آن هستند (جبار پور، ۱۳۸۰، ۵۸)

در ایران ۷/۳ درصد از جمعیت بالای ۳۰ سال مبتلا به بیماری دیابت هستند که یک سوم آنان از بیماری خود اطلاعی ندارند (کریمی، ۱۳۸۲، ۲۱۵)

دیابت به انواع متنوعی تقسیم می شود اما سه شکل اصلی و شایع آن عبارتند از:

دیابت نوع ۱: در برگیرنده ۱۰ الی ۱۵ درصد از کل بیماران دیابتی است و به طور عمده در کودکان و نوجوانان رخ می دهد. برای جلوگیری از بروز عوارض بیماری تزریق دائمی هورمون انسولین ضروری می باشد.

دیابت نوع ۲: در برگیرنده ۹۰ درصد از بیماران دیابتی است. اغلب در سنین بالای ۴۰ سال شروع شده و غیر وابسته به انسولین می باشد. این نوع دیابت از شایع ترین نوع دیابت می باشد ناشی از نقص در عملکرد انسولین بر روی بافتهای محیطی است که در نتیجه منجر به کاهش جذب گلوکز خون توسط سلول های ماهیچه ای می شود (جبار پور، ۵۸، ۱۳۸۰) این بیماری که بیماری چند عاملی است و دو عامل اصلی در ایجاد آن دخیل هستند:

۱- استعداد ژنتیکی بودن

۲- عوامل محیطی: عوامل محیطی اصلی شامل:

- عدم تحرک بدنی
- تغذیه ناصحیح

علائم دیابت پرادراری، پرنوشی، کاهش وزن شدید بدون علت موجه، پرخوری، تاری دید، تأخیر در بهبود زخم ها، استوپور و کما

دیابت حاملگی: یکی از عوارض شایع بارداری است که این بیماری شیوعی برابر با ۴/۵٪ در زمان بارداری دارد. عدم تشخیص و درمان دیابت حاملگی موجب افزایش عوارض مادر و جنین می گردد. از آن جا که به طور فیزیولوژیک قند ناشتای خانم های باردار بیشتر از حد طبیعی است، کشف این بیماری اهمیت بسیار زیادی دارد.

دیابت و عوارض آن

دیابت به طور مشخص یک بیماری دراز مدت و با تظاهرات بالینی متفاوت و سیر پیشرفت مختلف است و موجب صدمات در بافتهایی نظیر چشم، کلیه ها، اعصاب، قلب و رگهای خونی می شود. مسئله دیابت موضوع گسترده ای است و به نظر کارشناسان توانبخشی علاوه بر عوارض احشایی وجود بیماریهای در برگیرنده معلولیت، اجتماعی، روانی، حرفه ای و بالاخره کیفیت زندگی بیماران نیز می باشد.

کنترل دیابت و اقدام های پیشگیری کننده از ابتلا به دیابت در جهان، اصلاح شیوه های زندگی، رژیم غذایی مناسب، افزایش فعالیت فیزیکی و کاهش منطقی وزن در کاهش ابتلا به دیابت موثر می باشد. پیشگیری ثانویه شامل جستجوی زود هنگام و به موقع (غربالگری)،

پیشگیری و درمان (بیماری) می باشد که موجب ارتقای کیفیت زندگی شده و در کاهش هزینه ها اثر بخش است و از موارد بستری در بیمارستان می کاهد. درمان فشارخون و چربی خون بالا به اندازه کنترل قند خون قادر به کاستن از خطر ظهور و پیشرفت عوارض دیابت (همه انواع دیابت) است .

غریبالگری و بیماریابی و درمان به موقع رتینوپاتی در کاهش نامحسوس کاهش بینایی به طور چشمگیر اثربخش می باشد و غریبالگری جهت پروتئین اوری یک راهکار ارزشمند برای پیشگیری از بروز یا کاهش سرعت پیشرفت نارسایی کلیوی است. اقدام هایی جهت کاهش مصرف دخانیات نیز به کنترل دیابت کمک می کند چراکه افزایش بروز فشارخون و بیماریهای قلبی در بیماران دیابتی که سیگار می کشند بیشتر است .

مرکز پزشکی آموزشی و درمانی امام حسین (ع)
درمانگاه های موجود در مرکز : جراحی مغز و اعصاب ،

داخلی، اعصاب، قلب و عروق، جراحی عروق گوارش داخلی جراحی عمومی ، چشم پزشکی ، تغذیه ، ارتوپدی ، عفونی روماتولوژی ، زنان زایمان ، مامایی ، روانپزشکی اطفال ، جراحی ترمیمی، کلینیک درد، بینایی سنجی، روانکاوی، کلیه، نفرولوژی اطفال ، کلیه و مجاری ادراری اطفال ، بیماریهای عفونی اطفال خون اطفال، قلب اطفال، روماتولوژی اطفال ، غدد اطفال ، ریه اطفال نوزادان

لیست پاراکلینیکهای موجود در بیمارستان امام حسین (ع):

MRI، تست گلوکوم یا آب سیاه GDX ، دیالیز ، فیزیوتراپی پاتولوژی، سیتولوژی، آزمایشگاه، شیمی درمانی ، پزشکی هسته ای، رادیوتراپی، آندوسکوپی ، ERCP دستگاههای شتابدهنده خطی، کبات نیمه عمقی ، سیمولاتور و سیتسیمولاتور اسپیرومتري، تست ریه، برونکوسکپی، کلونوسکپی ، آندوسکپی، الکتروانسفالوگرافی- نوار مغزی ، الکتروم یوگرافی - نوار عضله EMG الکتروکاردیوگرافی- نوار قلبی، هولتر مانیتورینگ قلبی تست ورزش، اکوکاردیوگرافی، ماموگرافی، سونوگرافی ، سیتی اسکن، رادیولوژی و آنژیوگرافی قلب

تعدادی از واحد های دیابت ارجاع دهنده به مرکز امام حسین (ع):

نام واحد	ادرس	شماره تماس
احمدی	خ تهران نو ، خ کهن	۷۷۵۴۳۰۸۶
حکیمیه	خ دماوند، ۳راه آزمایش شهرک حکیمیه	۷۷۳۰۸۷۴۸
خواجه نظام الملک	خ معلم ، خ شهید اجاره دار	۸۸۴۰۶۷۳۱

سمرقندی	خ فرجام، بلوار اردیبهشت حد	۷۷۳۷۶۲۰۵
همایون	خ جانبازان غربی ۱۶ متری اول	۷۷۸۱۱۳۰۷
صاحب الزمان (عج)	شمیران نو، خ هنگام بعد از سازمان آب کوی نعمت زاده	۷۷۴۴۸۷۶۶
نادر	فلکه دوم تهران پارس، خ جشنواره ۱۶ متری ساحل	۷۷۳۳۰۷۳۳

منابع: کریمی درمنی، حمید رضا، توانبخشی گروه های خاص، نشر گستره چاپ اول ۱۳۸۲

- دلآوری علیرضا و همکاران ، برنامه کشوری پیشگیری و کنترل دیابت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت سلامت، مرکز مدیریت بیماری ها، تهران مرکز نشر صدا، ۱۳۸۳

- جبار پور مرتضی و همکار، ژنتیک انسانی و بیماریهای ژنتیکی انسان ، تبریز انتشارات عمیدی چاپ اول ۱۳۸۰

تهیه و تنظیم : منیر سید صالحی شهره سادات میرباقری

واحد مددکاری اجتماعی معاونت درمان

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی شهید بهشتی